

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Minnesanteckningar från Klimatrådsmötet den 6 december 2013

Plats: Länsstyrelsen, klockan 09.00 – 12.00. Gemensam lunch klockan 12.00 – 13.00 på länsresidenset. Därefter utdelning av Klimatpriset 2013.

NÄRVARANDE

Mínoo Akhtarzand, ordförande
Lars Andersson
Bengt Dahlqvist
Fridolf Eskilsson
Tommy Fritz
Mats Holmgren
Agneta Jansmyr
Britt-Marie Larsson
Ann-Mari Nilsson
Arne Ottosson
Anders Råsberg
Kjell-Egon Strand
Örian Söderberg
Emilia Thor
Thomas Werthén
Henrik Zäther

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Fagerhults Belysning Sverige
Regionförbundet i Jönköping län
Jönköping Energi
Tosito
Swerea SWCAST
Landstinget i Jönköpings län
Skogsstyrelsen, Höglandets distrikt
Jönköpings kommun
Gnosjö kommun
LRF, Region Jönköping
Vetlanda kommun
Länsförsäkringar Jönköping
Friskis&Svettis Jönköping
Habo kommun
HSB Göta

ÖVRIGA DELTAGARE

Catarina Kristensson
Vaggeryds kommun
Frida Gårdmo
Länsstyrelsen
Henrik Dinkel
Energi kontor Norra Småland
Ingemar Svensson
Gnosjö kommun
Malin Berglind
Länsstyrelsen
Emil Hesse,
Regionförbundet i Jönköpings län
Andreas Olsson
Länsstyrelsen
Müge Apaydin
Länsstyrelsen

Ordförande:
Förnybar energi, jord-och skogsbruk
Sekreterare:
Fokusgruppen, förnybar energi, jord-och skogsbruk
Ordförande:
Energieffektivisering, konsumtion och livsstil
Ordförande:
Anpassning till klimatförändringar
Sekreterare:
Anpassning till klimatförändringar
Ordförande:
Transporter och Planering
Ordförande i beredningsgruppen
Uppföljning Energi och Klimat

1. Mötets öppnande och allmän information

Ordförande hälsade alla varmt välkomna och förklarade mötet öppnat. Särskilt välkommen hälsades Fridolf Eskilsson som är nytillträdd VD för Jönköping Energi och ersätter Håkan Stigmarker i Klimatrådet. På grund av den rådande vädersituationen var några ledamöter tvungna att meddela förhinder att delta på mötet.

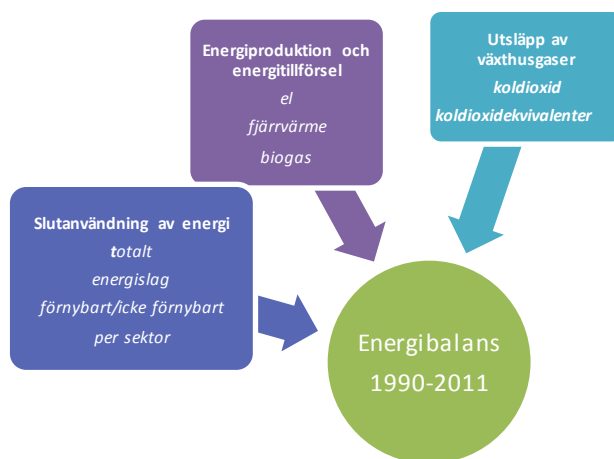
Det anmäldes att dagens mötesanteckningar förs av Andreas Olsson, Länsstyrelsen. Inga övriga frågor framfördes till dagordningen.

2. Föregående mötesanteckningar från den 6 september 2013

Inga kommentarer på föregående mötesanteckningar som lades till handlingarna.

3. Uppföljning av länets klimatpåverkan och energianvändning

Müge Apaydin presenterade en nulägesbild över länets energiflöden för år 2011 samt den utveckling som skett från år 1990. Länet har minskat utläppen av växthusger med över 20 procent mellan åren 1990 – 2011 och placerar sig på tredje plats av Sveriges 21 län i utsläpp per invånare och län. En mycket positiv utveckling som bedöms fortsätta till följd av det gedigna arbete som görs inom samtliga sektorer, runt om i länet. I länet är biobränsle en viktig resurs där vi år 2011 producerade närmare 3 000 GWh, vilket ska sättas i relation till vindkraften som bidrog med 185 GWh och solkraft förväntas nå upp till cirka 2 GWh (2013). Den totala energitillförsel och användningen återges i bilaga 1 i en så kallad energibalans som har tagits fram och omfattar den energi som produceras, tillförs och används inom länets geografiska gränser. Undantaget är flyg- och båttrafik. Energibalansen 2011 har tagits fram tillsammans med länets kommuner och bifogas minnesanteckningarna.

Figur 1. Illustration över vad en energibalans omfattar.

Müge presenterade även ett förslag till upplägg för hur Klimatrådet på bästa sätt ska följa upp och utveckla ett system för systematisk uppföljning av länets klimatpåverkan. Förslaget innebär att Länsstyrelsen tillhandahåller ett system som bygger på statistik från Klimatrådets organisationer. Statistik såsom energianvändning/produktion inom olika sektorer samt typ av bränslen med mera.

En diskussion följde och rådets ledamöter ser positivt på förslaget och ser vikten av att få ett system på plats för att kunna visa på resultat och effekter av det arbetet som görs. Det är angeläget att Länsstyrelsen i förarbetet kartlägger vilka uppföljningssystem som idag finns hos rådets ledamöter för att säkerställa att dataunderlag inte rapporteras in flera gånger.

Ordföranden sammanfattade diskussionen med att Klimatrådet ställer sig bakom förslaget och att Länsstyrelsen återkommer med förslag på upplägg till nästa möte.

4. Klimatrådsremissen

Länsstyrelsen har på uppdrag av Klimatrådets ledamöter skickat ut en remiss under sommaren 2013. Länsstyrelsen arbetar med att sammanställa alla svar där merparten av Klimatrådledamöters 34 organisationer har svarat, vilket är mycket positivt. Målsättningen är att Länsstyrelsen till nästa rådsmöte har hunnit genomföra dialoger med respektive organisation. Allt för att säkerställa förankringen och göra eventuella förtydliganden för det fortsatta arbetet.

Ordföranden lyfte fram vikten av att alla organisationer återkommer med remissvar till Länsstyrelsen.

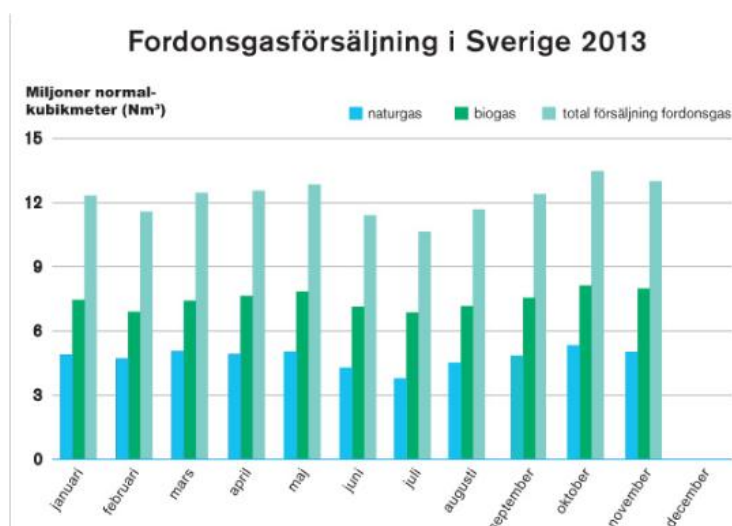
5. Uppföljning av fokusgruppernas arbete under 2013

Respektive ordförande i de fyra fokusgrupperna summerade arbete som har gjorts under året. Alla fokusgrupper har en väl fungerande mötesturktur och har under året haft fyra möten eller fler. En god kompetensspridning bedöms finnas inom respektive fokusgrupp och målområdena för respektive fokusgrupp är inringade men bedömningen är att det finns en hel del kvar att utveckla ytterligare för att länets klimatmål ska uppnås.

Förnybar energi, jord- och skogsbruk

Catarina Kristensson, fokusgruppen Förnybar energi, Jord- och skogsbruk, summerade arbete. Klimatrådet har ställt sig bakom totalt 6 förslag under året och ytterligare en åtgärd finns med i remissen under punkt 4 ovan. Fokusgruppen kommer att arbeta vidare med att se över hur Klimatrådet kan stödja fjärrvärmesystemet samt bidra till att länets arbete med biogas tar ytterligare steg framåt.

Ordföranden lyfte fram det initiativ som tagits av Vetlanda, Eksjö, Aneby och Vaggeryds kommun för att bland annat öka förutsättningarna för att få fler gastankstationer i kommunerna. Ett viktigt arbete som vi tillsammans behöver samverka kring för att infrastrukturen för gasfordon ska utvecklas och stärks. De kommuner som vill vara med i denna samverkan är varmt välkomna. En diskussion följde om arbete med biogas och en fråga som ställdes var hur stor andel av fordonsgasen är biogas i tankstationerna. Andelen biogas i fordonsgasen har uppgått till 61 procent januari-november 2013, se figur 1 nedan.

Figur 1, Fordonsgasförsäljning i Sverige 2013

Transporter och Planering

Emil Hesse, Transporter och Planering, summerade arbete under året. Erik Andersson från länstrafiken var inbjuden för att presentera den hållplatsstrategi som tagits fram av läns trafikern som ett initiativ och ett resultat av de diskussioner som förts i fokusgruppen under våren. Tyvärr hade Erik förhinder att delta på mötet. Emil presenterade Hållplatsstrategin som läggs som bilaga till minnesanteckningarna.

Ett område som fokusgruppen prioriterat är att komma fram till olika åtgärder för att minska fossila bränslen inom Klimatrådets organisationer. Ett förslag som kommer att tas fram är att Klimatrådets organisationers fordonspark får en genomgång, en så kallad energideklaration av fordon och föreslås presenteras vid Klimatrådets nästa möte. Ett annat prioriterat område är cykel där det finns ett stort behov att arbeta fram en regional cykelstrategi för Jönköpings län. Ett arbete som intensifieras under 2014 och något som initierats inom ramen för fokusgruppen. Ytterligare en idé som har lyfts fram inom ramen för fokusgruppens arbete är att försöka koppla studenter på högskolan till fokusgruppen med bäring på det arbetet som görs. Studenterna besitter nya kunskaper och skulle kunna bidra positivt till arbete inom Klimtrådet.

En diskussion följde och ordföranden sammanfattade diskussionen med att konstatera att arbetet med att utveckla kollektivtrafiken är viktig samt att vi lyfter fram fossilfria persontransporter, här har biogasen en viktig roll samt elfordon där projektet GreenCharge är en viktig satsning som kommer att bidra positivt.

Fokusgruppen, förnybar energi, jord-och skogsbruk

Henrik Dinkel, Energieffektivisering, konsumtion och livsstil, summerade arbete under året. Klimatrådet har ställt sig bakom flera förslag där bland annat Klimatpriset som delas ut för andra året. Fler förslag har arbetats fram under året och Klimatrådet har ställt sig bakom bland annat stöd och utbildning till pedagoger som Energikontor Norra Småland har sökt medel för att genomföra. Ett annat område som prioriterats är att ta fram goda exempel från Klimatrådets organisationer, vilket tar sin grund i att det görs väldigt mycket bra aktiviteter hos Klimatrådets organisationer, som kan lyftas fram på olika sätt och i olika sammanhang. Ett arbete som vi kommer att ha fokus på under Klimatveckan 2014.

Fokusgruppen presenterade två åtgärdsförslag (numreras utifrån bilaga 1 till dagordning):

1. Fastighetsforum - verktygslåda för energieffektivisering.

Klimatrådet ställde sig bakom åtgärden som finns med både på fastighetssidan och på utförande sidan. I ett första steg handlar det om att Klimatrådet står bakom den ansökan som Energikontoret går vidare med för att söka medel hos Energimyndigheten för projektet. Total projektbudget som söks bedöms ligga kring 2-2,5 Mkr.

2. Klimatrådets studiecirklar.

Klimatrådets organisationer ser förslaget som positivt och ställer sig bakom förslaget där respektive organisation tar till sig förslaget och de som avser att genomföra åtgärden återkommer till Länsstyrelsen, Andreas Olsson.

Anpassning till klimatförändringar

Ingemar Svensson, Anpassning till klimatförändringar, summerande arbetet under året. Fokusgruppen har under året arbetat fram flera åtgärdsförslag där även fokus varit att försöka hitta kanaler för att nå ut till länets aktörer och medborgare. Fokusgruppen är en sammansvetsad grupp med bra representation från olika aktörer. Fokusgruppen har gått igenom olika ämnesområden för att gruppera och prioritera vilka områden som är viktigas, utifrån ett förändrat klimat. Exempelvis kommunikation, försörjningssystem mm. Under mötena har olika teman varit i fokus och utifrån detta har gruppen bjudit in kunniga från Klimatrådets organisationer och samtidigt bjudit in externa experter för att få ett ännu bredare perspektiv. Ett exempel är dagvattenhantering som Jönköpings kommun har kommit långt med, och som har bidragit med mycket kunskap till gruppens arbete. Ett arbete som resulterat i ett förslag till Klimatrådet som ställt sig bakom, vilket varit värdefullt i det fortsatta arbetet.

Fokusgruppen presenterade fem åtgärdsförslag (numreras utifrån bilaga 1 till dagordning) vilka föreslås tas med i kommande åtgärdsprogram för Klimatanpassning. Hela åtgärdsprogrammet kommer att dras i sin helhet vid nästa Klimatrådsmöte.

3. Hållbar besöksnäring

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med åtgärdsförslaget samt att ta en kontakt med Smålands turism för att förankra åtgärdsförslaget ”Hållbar besöksnäring”.

4. Klimatsäkring av länets el, fjärrvärme, tele och IT

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med åtgärdsförslaget.

5. Kommunens skydd mot värmebölja

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med åtgärdsförslaget.

6. Samverkan för ökat skydd vid värmebölja

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med åtgärdsförslaget.

7. Ökat skydd för boende i flerbostadshus vid värmebölja

Klimatrådet ställde sig bakom att fokusgruppen arbetar vidare med åtgärdsförslaget med viss omformulering som noterades av fokusgruppens sekreterare.

6. Kommunikationsgruppen och redaktionsrådet för +E

Camilla Zilo, ordförande i kommunikationsgruppen och redaktionsrådet för +E summerade arbetet under året. Kommunikationsgruppens arbete tar sin utgångspunkt i det underlag som tagits fram för -Människan i centrum-. Gruppen har en rådgivande roll samt en uppgift att komma med förslag över hur information sprids och markandsförs på bästa sätt, så som Klimatpriset. Klimatpriset har under 2013 haft dubbelt så många nominerade till jämfört med år 2012 vilket är ett mycket bra resultat. Vidare kommer gruppen att ha stort fokus på Klimatkonferensen den 20 maj och Klimatveckan den 18 - 21 maj. Den interna kommunikationen inom Klimatrådet är också central något som gruppen arbetar med. Som

exempel har en populärversion av länets Klimat- och energistrategi tagits fram som gruppen gärna ser att Klimatrådet tar del av och sprider.

Klimatrådets ledamöter är välkomna att använda Klimatrådets loggotyp i sina organisationer och på webben för att sprida det arbetet som görs, logotyperna är:

**KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN**

KLIMATVECKAN 2014 JÖNKÖPING
Klimatrådet i samverkan med Elmia

En viktig del i kommunikationsarbetet är att samla allt som Klimatrådet leder (+E, Klimatkonferensen, Klimatveckan, Klimatpriset mm) på en plats. Ett arbete som påbörjats och något som kommunikationsgruppen återkommer med vid nästa möte.

Ordföranden lyfte fram att +E under det senaste året har utvecklats betydligt i positiv riktning och att redaktionsrådet gör ett mycket bra arbete. Under 2014 kommer +E att ges ut i fyra nummer som tidigare år med en ny producent, Fru Berg.

7. Övrigt

Inga övriga punkter lyftes.

8. Summering och avslutning

Klimatrådet enades om att:

- Länsstyrelsen återkommer med förslag på upplägg för energi- och klimatuppföljningssystem vi nästa möte (punkt 3).
- Verka för att fler kommuner bjuds in till den biogassamverkan som etablerats hos några av kommunerna på höglandet (punkt 5).
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Fastighetsforum - verktygslåda för energieffektivisering”(punkt 5.1).
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Klimatrådets studiecirklar” (punkt 5.2)
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Hållbar besöksnäring” (punkt 5.3)
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Klimatsäkring av länets el, fjärrvärme, tele och IT” (punkt 5.4)
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Kommunens skydd mot värmebölja” (punkt 5.5)
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Samverkan för ökat skydd vid värmebölja” (punkt 5.6)
- Ställa sig bakom åtgärdsförslag ”Ökat skydd för boende i flerbostadshus vid värmebölja” (punkt 5.7)

Mötestider som fastställdes för år 2014:

- Den 28 februari (Länsstyrelsen klockan 09.00 – 12.00)

- Den 25 april (heldag, LRF och Anders Råsberg är värd för mötet-plats meddelas den 28 februari)
- Den 17 september (plats ej bestämd, klockan 13.00 – 16.00)
- Den 5 december (Länsstyrelsen klockan 09.00 – 12.00 gemensam lunch och sedvanlig Klimatprisutdelning på Residenset klockan 13.00 – 14.00)

9. **Mötet avslutas**

Ordförande framförde ett stort tack för engagemanget under året och konstaterade att alla grupper gör ett fantastiskt bra arbete. Ett särskilt tack till gruppernas ordförande som tagit på sig uppdraget att leda respektive gupps arbete framåt mot vår gemensamma vision att Jönköpings län bli ett plusenergilän till år 2050. Ordföranden hälsade därefter alla varm välkomna till residenset för en gemensam lunch tillsammans med fokusgrupperna, samt i sedvanlig ordning årets final Klimatprisutdelningen.

Vid anteckningarna
Andreas Olsson

Justerare
Ordförande
Mino Akhtarzand

KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN